

Hørings svar – Om forslag til nye regler for reduksjon av uføreytelser mot arbeidsinntekt

Pensjonistforbundet og SAKO (LO-Stats Pensjonistutvalg, Telepensjonistenes Forbund, Fagforbundets sentrale pensjonistutvalg, Postens Pensjonistforbund, Politiets Pensjonistforbund, Jernbanepensjonistenes Forbund og Statens Vegvesens Pensjonistforbund) viser til Arbeids- og sosialdepartementets høringsnotat datert 22. juni 2021 med forslag til nye regler for reduksjon av uføreytelser fra folketrygden og offentlige og private tjenestepensjonsordninger mot arbeidsinntekt.

Forslag om nye modeller for reduksjon av uføreytelser

I dag kan mottakere av uføretrygd ha en inntekt på inntil 0,4 G (om lag 42 500 kroner per 1.5.2021) per år, uten at uføretrygden skal reduseres. Fribeløpet på 0,4 G gir gode incentiver for at uføretrygdede kan prøve seg i arbeid.

Modellene som foreslås i høringsnotatet for reduksjon av uføretrygd fra folketrygden og uførepensjon fra offentlige og private tjenestepensjonsordninger mot arbeidsinntekt er:

- Beholde dagens regler med et fribeløp på 0,4 G
- Modell a) Halv reduksjon opptil 1 G
- Modell b) Halv reduksjon opptil 1,2 G
- Modell c) Fribeløp på 0,1 G og halv reduksjon opptil 1,2 G

Vi mener de alternative forslagene som presenteres av departementet i høringsnotatet vil kunne ha en uønsket effekt. Ved å redusere fribeløpet vil den effektive skattesatsen på arbeid øke for lave inntekter, og vil kunne gjøre det mindre attraktivt å jobbe ved siden av uføretrygden. Det fremgår også av høringsnotatet at de økonomiske konsekvensene ved å velge modell a), b) eller c) er mindretgifter til uføretrygd gitt at det ikke blir noen adferdsendringer. Med andre ord er de alternative modellene innstramminger som i gjennomsnitt er forventet å gi lavere samlet inntekt til de som berøres.

Dersom målet er å stimulere uføre til å øke sin arbeidsinnsats så vil det gi langt sterkere incentiver dersom fribeløpet øker ytterligere, for eksempel tilbake til 1 G, som var nivået frem til 2015.

Ved å fjerne fribeløpet, eller redusere det ned til 0,1 G så vil arbeid kunne fremstå som mindre lønnsomt, til tross for at reduksjonen halveres opp til 1 eller 1,2 G. Det blir også mer komplisert for mottakerne å forstå hvor mye av inntekten de vil sitte igjen med dersom de jobber. Effekten av de alternative modellene kan bli at færre uføre velger å jobbe i det hele tatt. Det er åpenbart mer

attraktivt å jobbe dersom man ikke får noen avkorting av uføretrygden. Isolert sett vil derfor et alternativ hvor man hever fribeløpet fra 0,4 G til for eksempel 1 G gi økte arbeidsinsentiver.

Hjelpemidler i arbeidslivet

I dag er det et krav om at uføretrygdede må ha en minimumsinntekt på 0,4 G for å få rett til hjelpemidler. Departementet knytter dette inntektskravet til hjelpemidler opp til modellforslagene for reduksjon av uføretrygd. Departementet foreslår at minsteinntektskravet for rett til hjelpemidler oppheves dersom man velger modell a) eller b), og at det reduseres fra 0,4 G til 0,1 G, dersom man velger modell c).

Det er etter vår mening vanskelig å skjønne hvorfor man skal knytte retten til hjelpemidler opp mot friinntektsgrensen i det hele tatt. Minsteinntektskravet for rett til hjelpemidler bør oppheves uavhengig av hvilken modell som velges for reduksjon av uføreytelsene. Målet må være å tilby hjelpemidler til personer som har behov for det slik at arbeidsevnen deres blir bedre. Dersom man må overstige en inntektsgrense først, så kan det være et hinder. Hjelpemiddelet kan være nødvendig for å i det hele tatt komme i arbeid. Da bør ikke retten til hjelpemiddel først gjelde etter at man har nådd et visst inntektsnivå.

Oppsummering

Friinntektsgrensen bør øke fra 0,4 til 1 G, og retten til hjelpemidler må frikobles fra nivået på friinntekten, slik at man kan få nødvendige hjelpemidler uavhengig av inntektsnivå. Dette vil styrke insentivene for uføre til å øke sin arbeidsinnsats.

Vennlig hilsen

For Pensjonistforbundet

Harald Olimb Norman
Generalsekretær

Sindre Farstad
Seniorrådgiver pensjon